Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0228

A települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv végrehajtása és a gyógyszerellátás biztonságát fenyegető kockázatok

Az Európai Parlament 2026. június 18-i állásfoglalása a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv végrehajtásáról és a gyógyszerellátás biztonságát fenyegető kockázatokról (2026/2652(RSP))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 168. és 191. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 35. cikkére,

– tekintettel a települési szennyvíz kezeléséről szóló, 2024. november 27-i (EU) 2024/3019 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[1] (a települési szennyvíz kezeléséről szóló felülvizsgált irányelv), amely 2025. január 1-jén lépett hatályba,

– tekintettel a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre[2] (vízügyi keretirányelv),

– tekintettel a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló, 2006. december 12-i 2006/118/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre[3] és a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról, a 82/176/EGK, a 83/513/EGK, a 84/156/EGK, a 84/491/EGK és a 86/280/EGK tanácsi irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről, valamint a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról

---

1 HL L, 2024/3019, 2024.12.12., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj.
2 HL L 327., 2000.12.22., 1. o. ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj.
3 HL L 372., 2006.12.27., 19. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/118/oj.

szóló, 2008. december 16-i 2008/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre[4],

– tekintettel a 2030-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról szóló, 2022. április 6-i (EU) 2022/591 európai parlamenti és tanácsi határozatra[5],

– tekintettel „A gyógyszerhiányról – hogyan kezeljük az egyre növekvő problémát?” című, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására[6],

– tekintettel a települési szennyvíz kezeléséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatot kísérő hatásvizsgálatról szóló, 2022. október 26-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2022)0541),

– tekintettel a „Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára – Uniós cselekvési terv: Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé” című, 2021. május 12-i bizottsági közleményre (COM(2021)0400),

– tekintettel a Közös Kutatóközpont (JRC) „Updated estimation of the costs of quaternary wastewater treatment in the EU – A comparison of cost models” (A negyedleges szennyvízkezelés költségeinek aktualizált becslése az EU-ban – Költségmodellek összevetése) című, 2025. december 10-i jelentésére,

– tekintettel a kritikus fontosságú gyógyszerekről szóló jogszabállyal kapcsolatban folyamatban lévő munkára,

– tekintettel eljárási szabályzata 142. cikkének (5) bekezdésére és 136. cikkének (4) bekezdésére,

A. mivel az EUMSZ 191. cikke kimondja, hogy „az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, figyelembe véve ugyanakkor az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket”, és ez a politika „az elővigyázatosság és a megelőzés elvén, a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elvén, valamint a „szennyező fizet” elven alapul”;

B. mivel a víz nélkülözhetetlen az élet és az emberiség számára; mivel az Uniónak hatékonyan kell kezelnie a meglévő és jövőbeli vízkészleteket, és hatékonyan kell reagálnia a vízzel kapcsolatos jelenlegi kihívásokra, azok ugyanis közvetlenül érintik az emberi

---

4 HL L 348., 2008.12.24., 84. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj.

5 HL L 114., 2022.4.12., 22. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

6 HL C 385., 2021.9.22., 83. o.

egészséget, a környezetet és annak ökoszisztémáit, valamint a stratégiai társadalmi-gazdasági tevékenységeket;

C. mivel a víztestek valamennyi formájában megtalálható és az EU összes vizében kimutatható mikroszennyező anyagok káros hatással, többek között rákkeltő és endokrin károsító hatással vannak az emberi egészségre, valamint – még alacsony koncentrációban is – a vízi élővilágra, és hozzájárulnak az antimikrobiális rezisztencia terjedéséhez; mivel az Egészségügyi Világszervezet az antimikrobiális rezisztenciát sürgős globális egészségügyi válságnak nyilvánította, amely az előrejelzések szerint 2050-re világszerte több halálesetet fog okozni, mint a rák; mivel a gyógyszerekből származó számos mikroszennyező anyag a beteg általi felhasználás után kerül a vízbe, s nem pedig a gyártás vagy az ártalmatlanítás során;

D. mivel a vízszennyezés, beleértve a mikroszennyező anyagok okozta szennyezést is, növekvő és súlyos fenyegetést jelent az ökoszisztémákra, a biológiai sokféleségre, valamint az emberi és állati egészségre nézve, és jelenleg évente több mint 75 milliárd EUR-ba kerül az EU-nak; mivel a települési szennyvíz a vízszennyezés egyik fő forrása, ha nem gyűjtik és kezelik megfelelően; mivel az egészségre és a környezetre gyakorolt káros hatások elkerülése érdekében el kell távolítani a mikroszennyező anyagokat a szennyezett szennyvízből;

E. mivel számos uniós település és közösség az ivóvíz parti szűrésére támaszkodik, ami a mikroszennyező anyagokkal egyre jobban szennyezett vízellátást eredményez;

F. mivel az elsődleges, másodlagos és harmadlagos kezelés költségeit általában az állami szervek fedezik az adófizetők pénzéből vagy vízdíjakból; mivel az EUMSZ 191. cikkében foglalt „szennyező fizet” elv szennyvíztisztításra való alkalmazását először a települési szennyvíz kezeléséről szóló felülvizsgált irányelvben vezették be;

G. mivel a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv meghatározza a települési szennyvíz összegyűjtésének, kezelésének és kibocsátásának, valamint az egyes ipari ágazatokból származó, biológiailag lebomló szennyvíz kibocsátásának jogi keretét, mivel a települési szennyvíz kezeléséről szóló felülvizsgált irányelv célja a vízszennyezés – többek között a mikroszennyező anyagok – csökkentése és a vízminőség védelme az egész EU-ban; mivel a szennyvízben található mikroszennyező anyagokat a hagyományos szennyvíztisztítás nem távolítja el hatékonyan; mivel a felülvizsgált irányelv bevezeti a szennyvíz negyedleges kezelésének kötelezettségét, amely eltávolítja a mikroszennyező anyagokat, ezáltal biztosítva az egészség és a környezet magas szintű védelmét, összhangban az „egy egészség” megközelítéssel; mivel a felülvizsgált irányelv előírja a negyedleges kezelés szisztematikus korszerűsítését a több mint 150 000 embert kiszolgáló nagy szennyvíztisztító

telepeken (azaz a nagyvárosokban, mivel ezek a mikroszennyező anyagok kibocsátásának gócpontjai), és a kisebb szennyvíztisztító telepek esetében pedig csak akkor írja elő a korszerűsítést, ha azok veszélyeztetett területeken találhatók;

H. mivel a negyedleges kezelés végrehajtása fokozatosan történik, 2033 decemberében kezdődően, amikor is a nagyobb telepek csak 20%-át, illetve a kisebb telepek csak 10%-át kell korszerűsíteni, a teljes körű végrehajtás pedig 2045 decemberére valósul meg; mivel a települési szennyvíz további és fejlett kezeléseként be kell vezetni a negyedleges kezelést a mikroszennyező anyagok lehető legszélesebb spektrumának kiküszöbölése érdekében, ahhoz, hogy ezeket a szennyező anyagokat drasztikusan csökkentsék, és megvédjék a közegészséget és a környezetet; mivel a negyedleges kezelés bevezetése az irányelv legköltségesebb eleme;

I. mivel a „szennyező fizet” elv az EUMSZ 191. cikkében rögzített, jogilag kötelező erejű elv, amelynek célja annak biztosítása, hogy a környezeti károk okozóinak, ne pedig az adófizetőknek vagy a szélesebb társadalomnak kelljen viselniük a szennyezés megelőzésének, ellenőrzésének és orvoslásának a költségeit;

J. mivel a kiterjesztett gyártói felelősség célja a környezeti externáliák internalizálása, és arra kell ösztönöznie a gyártókat, hogy a termékek teljes életciklusa során – a tervezéstől az életciklus végéig – figyelembe vegyék a környezetvédelmi megfontolásokat, hatékonyan végrehajtva a „szennyező fizet” elvet; mivel a legtöbb meglévő kiterjesztett gyártói felelősségi rendszert azonosítható pontforrásokból származó hulladékáramok keretében dolgozták ki, ahol a gyártók hatékonyan tudják megszervezni, nyomon követni és ellenőrizni a begyűjtési és kezelési rendszereket;

K. mivel a gyógyszereket a betegek kezelése céljából fejlesztik ki és engedélyezik; mivel a környezeti kockázatértékelés a gyógyszerek engedélyezésének szükséges kritériuma, de a környezeti kockázat nem képezi részét a gyógyszerek engedélyezése során végzett előny/kockázat értékelésnek;

L. mivel a Bizottság és a Közös Kutatóközpont adatai és elemzései azt mutatják, hogy a szennyvízben található potenciálisan káros és biológiailag nehezen lebomló anyagok legnagyobb része a gyógyszerekből és a kozmetikumokból származik; mivel egyes forgalombahozataliengedély-jogosultak arról számolnak be, hogy ezekben az elemzésekben az egyes termékeknek tulajdonított mérgező terhelések eltérnek a gyógyszerek környezeti kockázatértékeléséből származó adatoktól;

M. mivel a települési szennyvíz kezeléséről szóló felülvizsgált irányelv a kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozó rendelkezéseket vezetett be a „szennyező fizet” elvvel összhangban, amely előírja, hogy a

negyedleges kezelés költségeinek legalább 80%-át a szennyező anyagok kibocsátásáért felelősként azonosított fő ágazatoknak, nevezetesen a gyógyszer- és kozmetikai iparnak kell fedeznie;

N. mivel a negyedleges szennyvíztisztítás bevezetése az irányelv legköltségesebb eleme;

O. mivel a tagállamok költségbecslései jelentősen meghaladják a Bizottság hatásvizsgálatában foglaltakat (pl. Németország és Spanyolország sokszorosan magasabb költségekről számolt be);

P. mivel a kiterjesztett gyártói felelősség célja, hogy finanszírozza a mikroszennyező anyagok szennyvízből való eltávolítását, és ösztönözze a kevésbé mérgező, biológiailag jobban lebomló termékek fejlesztését, amelyek mentesülnek a kiterjesztett gyártói felelősség alól; mivel a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer ösztönzi és jutalmazza az innovációt a kevésbé káros anyagok fejlesztése és használata terén az érintett ágazatokban;

Q. mivel a biztonságos, hatékony és megfizethető gyógyszerekhez való hozzáférés az európai uniós közegészségügyi rendszerek sarokköve, és biztosítani kell a gyógyszerellátás biztonságát az EU-ban;

R. mivel a Bizottság hatásvizsgálata és független adatok szerint a kiterjesztett gyártói felelősség alkalmazása csak elenyésző mértékben eredményezné a termékek bekerülési költségének esetleges emelkedését vagy az uniós piacon termékeket forgalomba hozó ágazatok haszonkulcsának esetleges csökkenését, és nem veszélyeztetné az uniós piacon az említett termékek megfizethetőségét, rendelkezésre állását vagy hozzáférhetőségét;

S. mivel egyes tagállami hatóságok költségbecslései meghaladják a Bizottság hatásvizsgálatában foglaltakat (pl. Németország és Spanyolország sokszorosan magasabb költségekről számolt be); mivel a Bizottság hatásvizsgálatát egyes érdekelt felek is vitatták, különösen a gyógyszerek és kozmetikumok környezeti hozzájárulása és a gyógyszerárakra gyakorolt hatások kiszámítása tekintetében; mivel a Közös Kutatóközpont egy második tanulmányt is készített azzal a céllal, hogy tisztázza és tovább vizsgálja az irányelv által érintett ipari ágazatok által fedezendő lehetséges költségeket; mivel ez az új tanulmány nagyrészt megerősítette a korábbi adatokat és megállapításokat;

T. mivel módszertani és tudományos okokból kifogásolt az, hogy a Bizottság a mikroszennyező anyagok mintegy 92%-át a gyógyszereknek és a kozmetikumoknak tulajdonítja, különös tekintettel arra, hogy nem készült alapos elemzés a betegek hozzáférésére és a nemzeti egészségügyi költségvetésekre gyakorolt következményekről; mivel ez a mulasztás különösen kritikus fontosságú az innovatív, generikus és lejárt szabadalmú gyógyszereket is magában foglaló teljes gyógyszeripari ökoszisztéma

szempontjából, amelynek összessége a betegek hozzáférését, az ellátás biztonságát és az európai egészségügyi rendszerek hosszú távú fenntarthatóságát támasztja alá, miközben fenntartja a kutatásba és fejlesztésbe történő beruházásokat és a gyártási lábnyomot, amelytől Európa egészségügyi stratégiai autonómiája függ;

U. mivel a generikus gyógyszerek az EU-ban kiadott gyógyszerek közel 70%-át teszik ki[7], és alapvető fontosságúak az egészségügyi rendszer fenntarthatósága szempontjából; mivel a generikus gyógyszerek gyártói jellemzően szigorú árképzési keretek között, továbbá nagy volumenre és alacsonyabb árrésre épülő gazdasági modell alapján működnek, ami korlátozza a további szabályozási költségek elnyelésére való képességüket, és ezért érzékenyebbek lehetnek a költségnövekedésre, ami szükségessé teszi az irányelv végrehajtásának gondos nyomon követését;

V. mivel a generikus gyógyszerek ugyanazon a hatóanyagon alapulnak, mint a referencia-gyógyszer, ami megnehezíti a generikus gyógyszerek gyártói számára, hogy a szennyezést annak forrásánál kezeljék;

W. mivel az elmúlt években súlyosbodott a gyógyszerhiány az EU-ban, és kockázatot jelent a betegellátásra nézve; mivel az EU a gyógyszerhatóanyagok tekintetében továbbra is nagymértékben függ a nem uniós országoktól; mivel az EU lépéseket tesz a gyógyszerhiány és az ellátásbiztonság kezelése érdekében, többek között a gyógyszerek felülvizsgált általános szabályozása és a kritikus fontosságú gyógyszerekről szóló jogszabály révén;

X. mivel a felülvizsgált UWWT-irányelv rugalmasságot biztosít a tagállamok számára a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek kialakítása és a hozzájárulások kiszámítására szolgáló módszerek kidolgozása terén, lehetővé téve számukra, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket úgy alakítsák ki, hogy biztosítsák az arányosságot és elkerüljék a nem kívánt következményeket, beleértve a gyógyszerellátás veszélyeztetését is, ezáltal egyensúlyt teremtve a közegészségügyi célkitűzések és a környezeti felelősség között;

Y. mivel a felülvizsgált UWWT-irányelv 10. cikke kötelezővé teszi a nyomonkövetési és végrehajtási kereteket, beleértve annak biztosítását, hogy az irányelv – többek között a gyógyszerárakra gyakorolt – hatásait megfelelően nyomon kövessék;

Z. mivel az UWWT-irányelv (20) preambulumbekezdése megerősíti, hogy az irányelv már rendelkezik a nyomonkövetési adatokon és tudományos bizonyítékokon alapuló rendszeres értékelésről,

---

[7] A Bizottság „A gyógyszerhiány kezelése az EU-ban” című, 2023. október 24-i közleménye (COM(2023)0672).

beleértve szükség esetén a rendszer hatálya aktualizálásának lehetőségét is, ezáltal elegendő rugalmasságot biztosítva a meglévő jogi kereten belül anélkül, hogy szükség lenne az irányelv újbóli felülvizsgálatára;

AA. mivel a felülvizsgált UWWT-irányelv előírja a Bizottság számára, hogy 2033 végéig, majd 2040 végéig végezzen átfogó értékelést, lehetőséget biztosítva az irányelv hatásainak vizsgálatára, és szükség esetén kiigazításokat javasoljon;

AB. mivel a Bizottság becslése szerint a gyógyszerárakra gyakorolt hatás 2045-re még a költségek teljes áthárítása esetén is fejenként évi 2,64–3,20 EUR-t tenne ki; ezt a becslést a Közös Kutatóközpont 2025 decemberében újból megerősítette, figyelembe véve a társjogalkotók által elfogadott végleges szöveget;

AC. mivel az irányelv hosszú végrehajtási ütemtervet ír elő, egyes rendelkezések teljes körű alkalmazását 2045-ig késleltetve, lehetővé téve az irányelv és az általa előírt negyedleges kezelési kötelezettségek fokozatos és kiegyensúlyozott végrehajtását, 2033-ra 20%-os, 2039-re 60%-os, 2045-re pedig a teljes lefedettség elérését irányozva elő; mivel az irányelv időt biztosít a tagállamoknak arra, hogy a gyógyszerekre vonatkozó új pályázati eljárások révén kiigazítsák a szerződések árképzését;

AD. mivel a Bizottság hatásvizsgálata és a Közös Kutatóközpont tanulmánya szerint a gyógyszerek árának ebből eredő emelkedése még a költségek teljes áthárítása esetén is elhanyagolható marad a fellépés elmaradásának költségeihez képest, mivel a mikroszennyező anyagoknak való kitettséghez kapcsolódó betegségekhez, különösen a rákhoz kapcsolódó jelentős hosszú távú egészségügyi kiadások már most is jelentősen nagyobb terhet rónak a közegészségügyi rendszerekre, és ez várhatóan jelentősen növekedni fog;

AE. mivel a negyedleges kezelésekhez való hozzájárulással kapcsolatos költségek a forgalomba hozott termékeken alapulnak, és ezért minden terméket magukban foglalnak, függetlenül attól, hogy azokat az EU-ban vagy azon kívül állították-e elő, és a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettség egységesen alkalmazandó az uniós piacon termékeket forgalomba hozó valamennyi vállalatra, biztosítva az egyenlő versenyfeltételeket és megelőzve a tisztességtelen versenyelőnyöket; mivel az irányelv célja ezért az, hogy ne gyakoroljon torzító hatást a piacra, és ne okozzon hátrányt az uniós termelők és az ágazat általános versenyképessége számára; mivel nagyon fontos annak biztosítása, hogy valamennyi importált termék megfeleljen a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeknek, és finanszírozza azokat, beleértve az összes kis magánszállítmányt, például az online megrendeléseket is;

AF. mivel a Bizottság hatásvizsgálata azt mutatja, hogy kiterjesztett gyártói felelősség hiányában a negyedleges szennyvízkezelés 2040-ig évente mintegy 1,186 milliárd EUR-ra becsült éves költségét egyébként elsősorban magasabb vízdíjakból és az állami költségvetésekből kellene fedezni, ezáltal a szennyezés költségeit az iparról a polgárokra és az adófizetőkre hárítva át; és méltánytalan terhet róva a háztartásokra, köztük a legkiszolgáltatottabbakra is, és méltánytalan terhet róva a háztartásokra, köztük a legkiszolgáltatottabbakra is;

AG. mivel a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer végrehajtása szükséges a jogbiztonság és a pénzügyi biztonság biztosításához, különösen a közintézmények számára, valamint a szennyvíz-infrastruktúrába történő szükséges beruházások biztosításához a környezetvédelmi és közegészségügyi célkitűzések elérése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a polgárok és a vízfogyasztók ne viseljék a szennyezés azon pénzügyi költségeit, amelyekért nem felelősek;

AH. mivel az új környezetminőségi előírások, különösen a víz-keretirányelv szerinti kilenc gyógyszerészeti környezetminőségi előírás, nem teljesíthetők fejlett és további szennyvíztisztítás nélkül;

AI. mivel a települési szennyvíz kezeléséről szóló átdolgozott irányelv arra kötelezi a Bizottságot, hogy a települési szennyvíz nyomon követésének eredményei és a legfrissebb tudományos adatok alapján rendszeresen értékelje, hogy más termékeket is be kell-e vonni a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerbe; mivel a Bizottságnak legkésőbb 2033-ig be kell nyújtania az első hivatalos felülvizsgálatot;

1. megerősíti, hogy határozottan támogatja a környezetvédelmi célkitűzéseket és a települési szennyvíz kezeléséről szóló felülvizsgált irányelvnek a megállapított határidőkkel összhangban történő végrehajtását, és hangsúlyozza, hogy csökkenteni és kezelni kell a vízszennyezést, beleértve a mikroszennyező anyagokat is;

2. hangsúlyozza, hogy a valamennyi forrásból származó szennyezés kezelésére irányuló ambiciózus megközelítés részeként jobban kell védeni az emberi egészséget és a környezetet, és el kell mozdulni a toxikus anyagoktól mentes környezet felé, beleértve különösen a veszélyes mikroszennyező anyagok kezelésének szükségességét, amelyek jelentős és akut veszélyt jelentenek az egészségre és a környezetre;

3. emlékeztet arra, hogy a környezetvédelmi politikának az elővigyázatosság és a megelőzés elvén, a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elvén, valamint a „szennyező fizet” elven kell alapulnia;

4. hangsúlyozza, hogy a negyedleges szennyvízkezelés bevezetése elengedhetetlen az egészség védelméhez, az ökoszisztémák

védelméhez és az újonnan felmerülő kockázatok, például az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelemhez; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a kiterjesztett gyártói felelősség a leghatékonyabb eszköz az EUMSZ 191. cikkének (2) bekezdésében meghatározott „szennyező fizet” elv érvényesítésére és a települési szennyvíz szükséges kezeléséhez elegendő forrás biztosítására;

5. tudomásul veszi a Bizottság hatásvizsgálatának költségbecslései és az irányelv elfogadását követő nyilvános értékelések során például Németországban és Spanyolországban készített költségbecslések közötti eltérést; tudomásul veszi továbbá az érdekelt felek aggályait a mérgező terhelések hozzárendelésére használt módszertan megalapozottságával kapcsolatban, és tudomásul veszi a Bizottság által használt adatok és az Európai Gyógyszerügynökséghez a forgalombahozatali engedélyezési eljárás során benyújtott környezeti kockázatértékelési adatok közötti különbségekkel kapcsolatos aggályokat; úgy véli, hogy ezekkel az aggályokkal alaposan foglalkozni kell a negyedleges kezelés és a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer költségelemzéseit alátámasztó tények megalapozottságának biztosítása érdekében; megjegyzi azonban, hogy a tanulmányokra alkalmazott különböző módszerek magyarázatot adhatnak néhány eltérésre, és hangsúlyozza, hogy a hatásvizsgálat becsléseit a JRC a közelmúltban újra megerősítette;

6. felhívja a Bizottságot, hogy 2026 végéig készítsen új hatásvizsgálatot, amely azonosítja a települési szennyvízben jelen lévő anyagok jegyzékét, ellenőrzi a negyedleges kezelés költségeit és a felelős ágazat megállapítását a „szennyező fizet” elv alapján, valamint azonosítja a gyógyszerek, különösen a generikus és kritikus gyógyszerek és hatóanyagaik rendelkezésre állására, megfizethetőségére és hozzáférhetőségére gyakorolt lehetséges hatást; úgy véli, hogy a tagállamokat – az Emberi Gyógyszerészeti Bizottságon, az Európai Környezetvédelmi Ügynökségen és az Európai Gyógyszerügynökségen keresztül – saját hatáskörükön belül megfelelően be kell vonni a tanulmányba; felhívja a Bizottságot, hogy szükség esetén a hatásvizsgálat eredményei alapján gyorsítsa fel az anyagok elosztásának értékelését, és szükség esetén haladéktalanul rendelje hozzá a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeket a felelősként azonosított ágazatokhoz; felhívja a Bizottságot, hogy 2026. július végéig adjon ki közleményt, amelyben tájékoztatja a tagállamokat a független tanulmányról és az irányelv szerinti rugalmassági mechanizmusokról a gyógyszerek hozzáférhetőségének, rendelkezésre állásának és megfizethetőségének biztosítása érdekében, és tegye meg a szükséges intézkedéseket a gyógyszerellátás biztonságának és a válsághelyzetekre való felkészültségnek a nyomon követése, valamint a gyógyszerellátásra gyakorolt nem kívánt következmények elkerülése érdekében, beleértve a kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozó rendelkezésekből eredő következményeket is; úgy véli, hogy amennyiben a hatásvizsgálat eredményei jelentős kockázatot

mutatnak a gyógyszerek, különösen a kritikus és generikus gyógyszerek megfizethetőségére, rendelkezésre állására és hozzáférhetőségére nézve, a Bizottságnak mielőbb biztosítékokat kell elfogadnia e gyógyszerek ellátásbiztonságának garantálása érdekében, ideértve a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek ideiglenes felfüggesztését is;

7. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen előrelépést a negyedleges kezeléssel kapcsolatos kötelezettségek hatályára vonatkozó végrehajtási jogi aktusok elfogadása terén, hogy egyértelművé tegye a tagállamok, a szennyvízkezelők üzemeltetői és az érintett érdekelt felek számára a kapcsolódó költségeket;

8. hangsúlyozza, hogy a fejlett szennyvízkezeléssel kapcsolatos költségeket nem szabad az adófizetőkre és a vízfogyasztókra hárítani, hanem azokat méltányos és arányos módon a vízszennyezéshez hozzájáruló ágazatoknak kell viselniük;

9. felszólít a kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozó rendelkezések, a negyedleges kezelésre vonatkozó kötelezettségek és a kapcsolódó pénzügyi kötelezettségek ideiglenes felfüggesztésére („stop-the-clock”) a tanulmány befejezéséig és megállapításainak Bizottság általi értékeléséig;

10. hangsúlyozza, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettség egységesen alkalmazandó az uniós piacon termékeket forgalomba hozó valamennyi vállalatra, függetlenül attól, hogy azokat az EU-ban vagy azon kívül gyártották-e, azzal a céllal, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak és megelőzzék a tisztességtelen versenyelőnyöket; felhívja a Bizottságot, hogy a versenytorzulások elkerülése és az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében tisztázza, hogy a nem uniós gyártók hogyan fognak megfelelni a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeknek;

11. hangsúlyozza, hogy a gyógyszerhiány már most is jelentős és egyre növekvő kihívást jelent az EU-ban; hangsúlyozza, hogy védeni kell az európai uniós gyógyszeripari kutatási, fejlesztési és gyártási kapacitást és az ellátási lánc rezilienciáját;

12. elismeri a generikus gyógyszerek és általában a kezelésekhez való hozzáférés sajátos esetét, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gondosan és folyamatosan kövessék nyomon az irányelv e gyógyszerek megfizethetőségére, rendelkezésre állására és hozzáférhetőségére gyakorolt hatását, amint azt a települési szennyvíz kezeléséről szóló felülvizsgált irányelv előírja, a nem szándékos zavarok vagy áremelkedések elkerülése érdekében;

13. emlékeztet arra, hogy az irányelv garantálja a rugalmasságot és az arányos intézkedések alkalmazásának lehetőségét annak biztosítása érdekében, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek ne veszélyeztessék a gyógyszerek megfizethetőségét, rendelkezésre

állását vagy hozzáférhetőségét; felhívja a tagállamokat, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek kialakítása és végrehajtása során gondosan értékeljék és kezeljék az irányelv nem kívánt következményeivel kapcsolatos, kellően indokolt és bizonyítékokkal alátámasztott aggályokat, különös tekintettel a generikus gyógyszerekre; emlékeztet a Bizottság azon kötelezettségére, hogy nyomon kövesse a gyógyszerek megfizethetőségére, rendelkezésre állására és hozzáférhetőségére gyakorolt hatásokat, és azokról jelentést tegyen, valamint 2033 végéig, majd 2040 végéig biztosítsa az átfogó értékelést;

14. megjegyzi, hogy az ösztönző igénybevétele kihívást jelent a gyógyszerkészítmények módosításainak összetettsége miatt, ami kiterjedt kutatást vagy új forgalombahozatali engedélyeket tehet szükségessé, különösen a generikus gyógyszerek esetében;

15. e tekintetben emlékeztet arra, hogy a Bizottságnak rendszeresen értékelnie kell, hogy a szennyvíz mérgező terhelésére jelentős hatást gyakorló egyéb termékeket és ágazatokat be kell-e vonni a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerbe annak biztosítása érdekében, hogy a kapcsolódó költségek méltányosan legyenek elosztva, és azok ne a polgárokra és a vízfogyasztókra háruljanak;

16. támogatja a környezeti szempontból fenntartható gyógyszerekre és a fejlett szennyvíztisztítási technológiákra irányuló kutatást és innovációt;

17. emlékeztet arra, hogy az „Egy az egészség” koncepcióval összhangban az emberi, állati és környezeti egészség védelme szorosan összefügg és összefonódik; hangsúlyozza, hogy a gyógyszerekhez való hozzáférést és a környezetvédelmet egyidejűleg kell megvalósítani, anélkül, hogy az egyiket ürügyként lehetne felhasználni a másik ambícióinak csökkentésére;

18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.